

Motion till riksdagen 2017/18:3982

av **Karin Rågsjö m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2017/18:83 Styrande principer inom hälso- och sjukvården och en förstärkt vårdgaranti

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förutom kvalitetsskäl och effektivitetsskäl ska patientsäkerheten vara i fokus vid centralisering av vården geografiskt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att landstingen bör organisera digitala förutsättningar för att kunna nå patienter som ett komplement till den stationära primärvården och tillkännager detta för regeringen.

Jämlikhet i vården är överordnad

Vänsterpartiet vill ha en sjukvård som håller en god kvalitet, jobbar förebyggande och hälsofrämjande samt utgår från en social helhetssyn. Vården ska aktivt samarbeta med andra samhällsaktörer för hälsopolitisk helhetssyn när det gäller hälsa. Det finns stora skillnader i både hälsa och tillgång till vård i Sverige. De skillnader i hälsa som finns hos befolkningen avspeglas även i vilken vård man får.

För Vänsterpartiet är frågan om jämlik hälsa och vård överordnad. Den ojämlikhet som finns i vården i dag är inte acceptabel. Det finns både regionala skillnader och socioekonomiska och köns- och åldersmässiga skillnader som är helt omotiverade. Vi vill att vården ska vara jämlik, av god kvalitet och likvärdig över hela landet.

Patienten i första rummet

Under avsnitt 4.6 i proposition 2017/18:83 föreslås att landstingen ska organisera hälso- och sjukvårdsverksamheten så att vården kan ges nära befolkningen. Det konstateras även att vården får och bör koncentreras geografiskt då det är motiverat av kvalitets- eller effektivitetsskäl.

Vänsterpartiet delar bilden av att det är på detta sätt, genom att i specifika fall centralisera specialistvården, som kvaliteten på specialistvården bäst kan garanteras. Däremot vill vi slå vakt om patientperspektivet. Det är av yttersta vikt att kravet på effektivitet som nämns inte endast syftar på organisation och landstingets ekonomiska avvägningar, utan även på människors rätt till en tillgänglig vård samt patientsäkerheten.

När vården organiseras bör en av de viktigaste frågorna vara vad som är mest effektivt för patienterna. I Sollefteå har under de senaste åren ett enögt effektivitetsfokus resulterat i att patienternas upplevelse, och i allra högsta grad människors säkerhet, totalt förbisetts. Det är en utveckling av vården som vi i Vänsterpartiet motsätter oss och aktivt motarbetar.

I de styrande principerna för hälso- och sjukvårdens organisering bör det framgå att förutom kvalitetsskäl och effektivitetsskäl ska patientsäkerheten vara i fokus vid centralisering av vården geografiskt. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Digital vård – möjligheter men också risker

I propositionen läggs stor tyngdpunkt på att uppfylla den väl förankrade visionen om en nära vård med hjälp av s.k. virtuell vård. Då patienter har möjlighet att konsultera vårdpersonal via internet kan avståndet till vården minska väsentligt. Vänsterpartiet välkomnar den intention om en nära och god vård som finns i propositionen.

Angående internetbaserad vård menar vi att den bör användas som ett komplement. Vänsterpartiet har sedan tidigare, bl.a. i en skriftlig fråga (2016/17:1478) till Annika Strandhäll, bett regeringen ge besked om hur man avser att hantera de problem som uppstår med anledning av kommersiell digital vård. Det gäller bl.a. problem som ökad antibiotikaförskrivning, hur man planerar att följa upp de digitala nätdoktorerna samt vilka begränsningar som behövs för att garantera patientsäkerheten.

När vården inte är tillräckligt tillgänglig för människor växer marknaden för kommersiella nätdoktorer. Det är en lukrativ bransch, men det finns en uppenbar risk för felbehandling av patienter. Det finns i dagsläget ingen reglering av eller begränsning för vilken typ av verksamhet den digitala tjänsten ska verka inom. Patientsäkerheten riskeras genom de digitala (kommersiella) läkartjänsterna. I motionen En jämlik och tillgänglig hälso- och sjukvård (2017/18:2940) kräver Vänsterpartiet att en reglering av kommersiella digitala tjänster som berör betalda läkarkontakter ska utredas.

Vänsterpartiet vill se att samhället tar ansvar för att hälso- och sjukvården är jämlik, och anser därför att landstingen bör ansvara för infrastrukturen för de digitala vårdkontakterna. Exempelvis har landstinget i Västerbotten genom verksamheten på Storumans vårdcentral visat hur glesbygden kan bygga upp digitala system som gynnar befolkningen, i stället för att lämna över ansvaret och möjligheten till privata aktörer. Detta är föredömligt, och det vore rimligt om samtliga landsting tog efter.

Då syftet med den digitala vården ska vara att föra vården närmare patienter i bl.a. glesbygden är det av stor vikt att denna arena inte lämnas åt oseriösa vårdgivare. Landstingen själva bör bygga upp digitala tjänster med läkarkontakter, och digitala vårdgivare ska helst ha en koppling till en fysisk mottagning som härbärgeras av landstingen. Samhället måste fortfarande ta huvudansvaret för vården i hela landet.

Landstingen bör organisera digitala förutsättningar för att kunna nå patienter som ett komplement till den stationära primärvården. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Karin Rågsjö (V)

Nooshi Dadgostar (V)

Maj Karlsson (V)

Mia Sydow Mölleby (V)

Hamza Demir (V)

Linda Snecker (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)